

הכנס השני לגידול דבורים ישראל – טורקיה,

כפר מנחם, פברואר 2011

דו"ח מסכם

הכנס השני לגידול דבורים ישראל טורקיה התקיים מה 7/2/2011 ועד 9/2/2011 באולם בית הבנים בקיבוץ כפר מנחם. בכנס השתתפו כ- 450 איש מדענים דבוראים יצרנים וראשי ארגוני מגדלים מטורקיה ומישראל.

הכנס השני לגידול דבורים מהווה נדבך חשוב ביצירת קשרי עבודה מקצועיים בינינו ובין עמיתינו הטורקים.

מטרת הכנס הייתה קיום מפגש בלתי אמצעי בין דבוראים, חוקרים, משווקים ואחרים העוסקים בתחום הרחב של גידול דבורים על היבטיו השונים. המפגש כלל יומיים הרצאות והצגת עבודות מחקר בנושאי גידול דבורים, טיפול במחלות דבורים, מוצרי מכוורת, והאבקה, ביום השלישי התקיים סיור מקצועי במשקי דבורים בישראל.

הכנס נפתח במעמד השר לפיתוח אזורי מר סילבן שלום ובכירים נוספים ממשד החקלאות ומהענף, גב' שמחה יודוביץ סמנכ"לית להשקעות ויו"ר המועצה ליצור ושיווק דבש, מר חנן בזק מנהל שרות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות ומר הרצל אבידור מנכ"ל מועצת הדבש.

רקע –

הכנס הנוכחי הוא השני לגידול דבורים בינינו ובין טורקיה. הכנס הראשון התקיים בטורקיה בחודש פברואר 2010 באנטליה והשתתפו בו 70 ישראלים. טורקיה הינה בעלת מסורת של ייצור דבש ונחשבת למעצמה בתחום גידול הדבורים. טורקיה היא ממוקמת שניה בעולם, אחרי סין במספר הדבוראים, מספר הכוורות ותפוקת הדבש הנאמדת ב- 83,000 טון דבש בשנה (בישראל 3200 טון דבש בשנה). העושר והמגוון של בעלי החיים והצמחים, כמו גם המבנה הטופוגרפי של טורקיה הינם מרשימים. למעשה מבחינת ייצור הדבש ומוצרי המכוורת טורקיה בהיבט הזה מופיעה כיבשת ולא כמדינה. טורקיה מייצרת מגוון רב של דבשים זניים חלקם ייחודיים לטורקיה. הרקע הסביבתי והמקצועי השונה בינינו ובין טורקיה מאפשר לשני הצדדים לשתף פעולה במישור המקצועי לתועלת החקלאים בשתי המדינות.

מעבר לכנסים המשותפים מתקיים קשר רציף ושתוף פעולה מחקרי ומקצועי עם מגדלים וחוקרים מטורקיה, במסגרת שיתוף הפעולה נחתם הסכם לשיתוף הפעולה בגידול הדבורים בין טורקיה לישראל, ובעקבותיו הגיעו מדענים מטורקיה ללמוד ולעבוד עם חוקרים ואנשי מקצוע מהקריה החקלאית. לאחרונה התקיים קורס בינלאומי מתקדם בגידול דבורים בחסות האוניברסיטה העברית ומשרד החוץ. בקורס השתתפו 4 חוקרים ורופאים ווטרינרים מטורקיה. כתב שורות אלו יחד עם ד"ר שמעון בראל וד"ר דניז זילברמן מהמכון הווטרינרי השתתפו בכנס השנתי של ארגון במגדלים במרמרה. הכנס התקיים בדצמבר 2010 בכנס נכחו למעלה מ-700 משתתפים, מאות דבוראים מטורקיה ועשרות חוקרים מהמדינות השכנות.

פתיחת הכנס –

"דבורים לא מכירים בגבולות". ו- "לא ניתן לגדל דבורים ללא אהבה לדבורים".

במילים אלו פתח חיים אפרת יו"ר הכנס את האירוע.

בפתיחת הכנס השני לגידול דבורים ישראל טורקיה ברח המשנה לראש הממשלה והשר לפיתוח אזורי מר סילבן שלום את האורחים. בראשית דבריו עמד על התהפוכות ביחסים בין המדינות וברך על ההזדמנות לשיפור הקשר בין טורקיה לישראל ככלל, ולפיתוח הקשרים המקצועיים בתחום גידול הדבורים כפרט. במיוחד לאור חשיבות הנושא לאזור כולו ובשל העובדה שמדובר בנושא חשוב וחוצה גבולות.

מהצד הטורקי ברכו מר בחרי ילמז נשיא ארגון מגדלי הדבורים בטורקיה ופרופ' לוונט אידין המנהל את המרכז למחקר ופיתוח של גידול דבורים ומוצרי כוורת באוניברסיטת אולודג, בורסה טורקיה. שניהם העריפו שבחים על הצוותים משתי המדינות שהצליחו להביא לקיום המפגש והכנס. הוסיפו ברכות פרופ' יהודית בירק שהייתה דקן הפקולטה לחקלאות ברחובות ופרו רקטור של האוניברסיטה העברית בירושלים. פרופ' בירק הייתה חלוצה כשיזמה והחלה לפתח קשרי מדע וטכנולוגיה בין ישראל וטורקיה לפני כ-40 שנה. גב' שמחה יודוביץ שבין תפקידיה היא משמשת כיו"ר המועצה לייצור ושיווק דבש בישראל בירכה על האירוע והיזמה הברוכה. מר הרצל אבידור מנהל מועצת הדבש ומר חנן בזק חתמו את מסכת הברכות. את טקס הפתיחה ליוותה והנעימה להקת הזמר רמז מביה"ס התיכון רמז בניהולה המוסיקלי של עירית אור בקטעי ריקוד ושירה.

מהלך הכנס -

היומיים הראשונים של הכנס הוקדשו להרצאות בנושאים מקצועיים שחולקו לשישה מושבים: הביולוגיה של הדבורה (שני מושבים), מחלות ומזיקים במכוורת, דבש ומוצרים, ושני מושבים שנושאים גידול דבורים. בכל מושב נבחרו שני יושבי ראש, טורקי וישראלי שניהלו את המושב. בסה"כ ניתנו 23 הרצאות ע"י חוקרים במגוון נושאים הקשורים בענף.

המרצים והחוקרים משתי המדינות היו מהשורה הראשונה של חוקרים מהאוניברסיטאות ומוסדות המחקר העוסקים בתחום. לדעת המשתתפים בכנס כל המרצים הציגו את עבודתם בצורה יפה ומומחשת באמצעות מצגות .

סיורים מקצועיים בכנס – היום השלישי בכנס הוקדש לסיור מקצועי וטיול בירושלים. האורחים הטורקים שאליהם נלוו מספר ישראלים, סיירו בשלוש מכוורות: יד מרדכי, שם למדו על שיטות העבודה במכוורת, ועל שיטות דורון לבנה בכפר בילו ומשק לין בכפר בילו. האורחים יכלו להבחין בצורה בלתי אמצעית ברמה הגבוהה של גידול דבורים והטכנולוגיה הגבוהה. בהמשך הסיור נסעו האורחים לירושלים לסיור בהר הבית במקומות קדושים ובעיר העתיקה. נראה כי היחס הלבבי והמכניס האורחים של הישראלים במהלך הסיור המקצועי והטיול ב"ם נגעו לליבם של אורחננו.

בנוסף לסיור המקצועי המתוכנן התקיימו ביקורים ספונטאניים במכוורות סמוכות לאולם הכנס אותם יזמו דבוראים ישראלים מהאזור שאירחו את עמיתיהם מטורקיה. כמו בעז כנות ממושב אביגדור שאסף מספר דבוראים בשעות הערב למשקו והציג להם את נושא ניהול המכוורת. באופן דומה אירחה דר' ויקי סורוקר ממכון וולקני את עמיתתה פרופ' אסלי אוסקירים.

בתום היום השני לפנות ערב יצאה קבוצת האורחים לטיול בת"א (זאת במקום הערב המתוכנן בחמי יואב) הם חזרו מאד מרוצים מהטיול ונרגשים במיוחד מהמפגש הישיר עם ישראלים ולדבריהם הדברים נראים שונים מאוד לחיוב, ממה שציפו לראות.

טקס סיום –

החלק המקצועי של הכנס שהתקיים בכפר מנחם הסתיים בטקס סיום קצר בו השתתפו האורחים והמארחים, בנוכחות מנהל שה"מ מר חנן בזק. כולם הודו לכולם, עם כוונה לקיום המפגש הבא ב- 2013

ניהול וארגון –

ארגון וניהול האירוע הופקד בידי שרות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות: ריקי מואב, מודי הרץ ומוטי שגיא. שותפים לארגון וניהול היו המועצה לדבש ובראשם הרצל אבידור והמכון הווטרנרי ד"ר שמעון בראל וד"ר דניז זילברמן. טרם ההתארגנות לכנס התקיימו דיונים עם כל המוסדות הרלבנטיים העשויים להיות מעוניינים ולסייע בארגון הכנס: משרד החוץ ומש"ב, סינדקו במשרד החקלאות, האגף לסחר חוץ במשרד החקלאות ומשרד המסחר ותעשייה. משרד החקלאות והמשרד לפיתוח אזורי העניקו סיוע כספי נדיב לארגון האירוע. על המשאים ומתנים היו מופקדים בעיקר מר הרצל אבידור וד"ר שמעון בראל שהודות למאמציהם וגיוס המשאבים ניתן היה לקיים את הכנס.

יחסי ציבור ועבודה מול אמצעי התקשורת-

נושא יחסי הציבור והעבודה אל מול אמצעי התקשורת לפני ובמהלך אירוע בסדר גודל כזה מחייב טיפול וליווי מקצועי הדוק יותר. העובדה שלמרות נוכחות מסיבית של אמצעי תקשורת שונים במהלך הכנס, גילינו בדיעבד כי ההתנהלות מול התקשורת לא הייתה ממוקדת מספיק, התקשורת קיימה ראיונות של משתתפים מזדמנים, שלא יכלו להעביר את המסרים והמידע הנחוצים לקידום שיתוף הפעולה עם הטורקים. לעניין זה מומלץ כי לאירוע בסדר גודל דומה יש צורך למנות איש יחסי ציבור שיטפל רק בנושא יחסי ציבור ותקשורת יבליט ויעניק כיסוי רחב לנושא על כל היבטיו .

לוגיסטיקה וכלכלה –

הנושאים הלוגיסטיים שעליהם הופקדו ריקי מואב, הרצל אבידור, שמעון בראל ודניז זילברמן טופלו בצורה טובה מאד ופעלו ללא דופי. ההחלטה לקיים את הכנס בכפר מנחם ולא במרכז הארץ תרמו

להפחתת עלויות לאורחים הטורקים והפחתת העלויות ביתר הנושאים. הטיפול האינטנסיבי והמהיר של ד"ר שמעון בראל להוצאת וויזות לאורחים (על רקע השביתה של משרד החוץ) תרמו תרומה של ממש לעצם קיום האירוע. שמעון ודניז קיבלו את האורחים בנתב"ג ופיזרו אותם בין בתי הארחה ברבדים ובשדה יואב. שמעון ודניז שהו עם האורחים בבתי הארחה במשך ימי הכנס ודאגו לפתרון כל הבעיות. אוטובוסים שהיו צמודים לקבוצה הסיעו את האורחים בצורה מסודרת למקום הכנס בכפר מנחם. כך גם חזרתם של האורחים בצורה מסודרת ואחראית לביתם.

במהלך כל האירוע סופקו ארוחות מסודרות לכל האורחים והמשתתפים הישראלים. בערב הראשון התקיימה ארוחת ערב חגיגית כשלהקת נגנים מנעימה את מנגינותיה לאורחים.

חיים אפרת

י"ר הוועדה המארגנת של הכנס

TÜRKİYE İSRAİL 2.ARICILIK KONFERANSI

KFAR MENAHEM , 7-9 ŞUBAT 2011

SONUÇ RAPORU

Antalya Göynük'te bulunan Mirada Del Mar Otel'inde 21–25 Şubat 2010 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-İsrail 1.Aricılık konferansın'da kararlaştırıldığı üzere İsrail Tarım ve Köyişleri Bakanlığı , İsrail Bölgesel Kalkınma Bakanlığı, İsrail Arı Yetiştiricileri ve İsrail Balcılar Birliği katkıları ve organizasyonu ile Yoav yerleşim birimine bağlı KFAR MENAHEM KIBBUTZ 'unda 7-9 Şubat 2011 tarihinde **“Türkiye-İsrail 2.Aricılık konferansı”** yapıldı.

Konferansa 450 kişilik katılım oldu. İsrail'den 20 firma katıldı bunların içinde İsrail'in en büyük balcılık ve polinasyon firmaları Yad Mordehay , Emek Hefer ,Lin Farm , Zuf Globus yine İsrail'in en büyük petek firması Auvya Erlich Petek Enstitüsü de yer aldı , Türkiye'den 6 firma katıldı.

İsrail'in Tarım ve Köyişleri Bakanlığı birimleri, İsrail Bölgesel Kalkınma Bakanlığı birimleri, İsrail Arı Yetiştiricileri Birliğine ve İsrail Balcılar Birliğine bağlı birçok arıcı , Kudüs Üniversitesi ,Tel Aviv Üniversitesi, Volkanı Tarımsal Araştırma Merkezi ,Kimron Veteriner Enstitüsü ve Yunanistan Georgia Üniversitesi'nden gelen birçok bilim adamı , Türkiye Ari Yetiştiricileri Birliği 'ne (TAB) bağlı 30 farklı ilden gelen arıcılar ,ve 9 farklı Üniversiteden gelen Türk bilim adamları kongrede yer aldı .

Konferans süresince 23 adet bilimsel tebliğ sunuldu.

Teknik Gezi kapsamında Yad Mordehay Kibbutz'una bağlı Yad Mordehay Balcılık firması kovanları ve bal süzme merkezi ile Lin Farm şirketine bağlı tesisler gezildi . Turistik gezi kapsamında Mescidi Aksa ,Omer Camii , Kudüs şehri, Tel Aviv-Yaffa şehri ,Asdod şehri ve limanı ,Latrun Manastırı ve Yehud ilçesi ziyaret edildi .

Kongre çıktıları;

- Türkiye- İsrail arasında arıcılık alanında ticari ve bilimsel çalışmaların derinleştirilmesi
- Arı ürünlerinin pazarlanması ve ihracatının artırılması için gerekli olan teknik ve ticari işbirliğinin sağlanması
- Her iki ülkenin arı yetiştiriciliği pratiğindeki sorunlarının bilim adamları tarafından ele alınarak, çözümlenmesi ve bu konuda elde edilen tecrübelerin karşılıklı paylaşımı.
- Varroa ya karşı yeni sağaltım metotlarının geliştirilmesi için ortak bilimsel çalışmaların yapılması
- Koloni Kayıplarının Türkiye, İsrail ve bölgedeki durumunun takibi
- Peteklerin kimyasal kalıntılardan arındırılması alanında ortak bilimsel çalışmaların yürütülmesi ve parafin kullanımıyla mücadele tekniklerinin geliştirilmesi
- Kimyasal kalıntılardan arındırılmış peteklerin her iki ülke arıcılığında kullanımının yaygınlaştırılması
- Teknolojinin arıcılıkta kullanımı
- İsrail'de soyu tükenmiş ancak Türkiye'de halen var olan ve bölgemizde büyük önem taşıyan doğadaki yabancı arıların korunması
- Polinasyona katkısı nedeni ile arıcılığın desteklenmesi gereği,
- Bu kongrelerin 2 yılda bir tekrarlanarak geleneksel hale getirilmesi

Organizasyon Komitesi Başkanı

Haim Efrat

2ND TURKISH-ISRAELI BEEKEEPING CONFERENCE

KFAR MENAHEM ,7-9 FEBRUARY 2011

SUMMARY REPORT

According to the understanding between the Turkish and Israeli conference organizers during the 1st Turkish-Israeli Beekeeping Conference ,21-25 February in Goynuk Antalya Mirada Del Mar Hotel ; **the 2nd Turkish Israeli Beekeeping Conference** took place between the 7th to 9th of February in KIBBUTZ KFAR MENAHEM with the sponsorship and organization of Israeli Ministry of Agriculture and Rural Development, Israeli Ministry of Regional Cooperation ,Israeli Honey Board, Israeli Beekeepers' Association and Yo'av Regional Council .

There were 450 participants to the conference. 20 Israeli companies and producers participated to the conference among them Yad-Mordechai , Emek Hefer ,Lin Farm , Zuf Globus ,Auvya Erlich Beeswax Institute , from Turkey 6 companies were participated .

Israeli Ministry of Agriculture and Rural Development departments , Israel Ministry of Regional Cooperation departments, Israeli Honey Board and Israeli Beekeepers' Association members , scientists from Hebrew University ,Tel Aviv University , Volcani Agricultural Center, Kimron Veterinary Institute and Georgia University (Greece) , members of Turkish Beekeepers' Association (TAB) from 30 different cities in Turkey and Turkish scientists from 9 different Universities participated to the conference .

During the conference 23 presentations represented.

Yad-Mordechai Apiary, Honey Producers and Pollination Services, Lin Farm Apiary, and Honey Producers' facilities were visited during the Technical Tour ;

During the touristic tour, El- Aqsa and Omer Mosques, Jerusalem ,Tel Aviv – Jaffa ,Ashdod city center and port , Latrun-Monastery and Yehud town were visited.

Summary of conference objectives and tasks :

- To strengthen the commercial, scientific and technological collaboration between Turkey and Israel in Beekeeping, and to improve
- Technical and commercial collaboration in order to increase honey export and marketing
- Determining the common problems in beekeeping practice, developing scientific solutions to these problems and sharing the results with both countries' beekeepers.
- Collaborative scientific researches on "developing of new treatment technologies against *Varroa* "
- Follow-up after CCD effects in Turkey and in Israel as well as in our region.

- Collaborative scientific researches on "cleaning beeswax from chemical contaminants" and to find ways to deal with the paraffin usage.
- Increasing the use of "contaminant free beeswax" in both countries' beekeeping practice.
- Using High Technology in Beekeeping
- Protecting the wild bees in Turkey, that do not exist anymore in Israel but very important to our region.
- Supporting of beekeeping because of it's contribution to the pollination.
- Reorganizing this conference once in 2 years and turn it into a tradition between two countries.

Chairman of Organizing Committee

Haim Efrat